

'Opkomen en weer afgaan, het is het moeilijkste wat er is'

Voor haar tweede regie bij ITA ging filmregisseur Nanouk Leopold aan de slag met de klassieker De Thuiskomst van Harold Pinter. Ze blijft toneelwerk zien als een bijzonder uitstapje, film blijft haar uitgangspunt. Morgen is de première.

Leopold (51) beleeft de ervaring van haar eerste toneelregie opnieuw. Die eerste keer was in 2017, ook bij ITA toen ze er Uit het leven van marionetten van Ingmar Bergman regisseerde. "Het voelde alsof je een remake van een film mag maken," zegt Leopold, "maar dan in een ander medium. Ik leerde waanzinnig veel van die teksten. Ook nu, bij Pinter. Het is zó goed. Ik wou dat ik zo kon schrijven.'

Tussen twee repetities door heeft Leopold even tijd om wat vragen te beantwoorden. "Ik heb eigenlijk niet het idee dat ik echt toneel aan het maken ben," zegt ze terwijl ze haar honger stilt met een banaan. "Er zit ook film in deze voorstelling, althans computeranimaties die ik samen met beeldend kunstenaar Daan Emmen heb gemaakt. We werken vaker samen aan video-installaties, onder de naam LeopoldEmmen. We gebruiken hier de gezichtsuitdrukkingen van de acteurs en vervormen die naar een soort onmenselijke computermensjes om een ander gevoel te genereren. Ik regisseer het stuk en lever er gelijktijdig vanuit een ander medium commentaar op. Ik denk ook niet dat ik zonder die beelden zou kunnen."

Waarom niet? Als ontsnapping?

"Dat klinkt te negatief. Het is meer dat ik naar het toneel meeneem wie ik ben. Het zou vreemd zijn als ik alleen een toneelstuk zou maken. Ik heb ook niet genoeg tools om dat interessant te maken, al is het materiaal van Pinter nog zo geweldig. Wat ik spannend vind, is de combinatie van het ruimtelijke effect van toneel en het beeldende van een video-installatie. Ik zoek het raakpunt tussen deze media, wat niet gek is als je naar mijn achtergrond kijkt."

Wat trok u aan in Pinter?

"Zijn scherpte vind ik het mooist. Het is rücksichtslos, gruwelijk en grappig op hetzelfde moment. Je denkt: dit kan niet echt zijn, of toch wel? Daar speelt hij de hele tijd mee. Het verhaal van De Thuiskomst is vrij simpel: een man komt terug bij zijn familie om zijn vrouw voor te stellen aan zijn vader en broers. In dat huis gelden zulke andere regels en het heeft zo'n bijzondere geschiedenis dat op een gegeven moment alles omdraait."

"Het mooie van Pinter vind ik dat hij twee mensen tegenover elkaar zet die allebei iets willen. De uitkomst is totaal onverwacht, maar die zet alles op zijn kop. Zulke scènes heb ik in mijn films vrij weinig, maar ze zijn heel leuk om mee te werken."

Wat u wel gemeen heeft met Pinter, is het effectieve gebruik van stilte. Herkent u dat?

"Ja, de stilte is essentieel bij hem. Valt die te vroeg of te laat, dan werkt het niet. En er wordt heel veel gecommuniceerd in die stiltes. Dat vele gepraat is dan juist weer een mooi contrast met mijn filmwerk."

U werkt hier weer met actrice Maria Kraakman, die ook in uw films Îles flottantes en Guernsey te zien was.

"Ja, geweldig! Maria is niet alleen een fantastische actrice maar ook een maker. Ik heb veel aan haar voor het begrijpen van allerlei principes op toneel. Opkomen en weer afgaan, bijvoorbeeld. Dat is het moeilijkste wat er is! Hoe laat je dat integreren in een beeld? Als dat niet goed verloopt, wordt het hakkelig."

En monteren kun je niet.

"Ha, nee je kunt niet snijden, het is verschrikkelijk! Dat mis ik het meest eigenlijk, het snijden. Maria denkt mee en ze heeft een bijzondere interpretatie van haar rol gemaakt met kleine onverwachte beweginkjes die heel goed passen bij het personage van Ruth. Daar kwam ze zelf mee en ze bouwde dat heel mooi uit. Ik vind dat fantastisch, maar ik had het niet zelf kunnen verzinnen."

Dit is uw tweede toneelregie, wat komt er hierna?

"Ik laat film zeker niet achter me. Ik ben bezig met een grote internationale film wat veel tijd kost. Het is dan het goed om ook met andere dingen bezig te zijn."

Ze hebben u bij ITA in elk geval teruggevraagd na Bergman.

"Ja, eerst maar kijken of ze dat hierna ook weer doen. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat we iets moois aan het maken zijn."

HANS SMIT